

Brüsszel, 2019.7.15.
COM(2019) 336 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

**a tengerentúli országok és területek számára a 11. Európai Fejlesztési Alap keretében
nyújtott pénzügyi támogatás végrehajtásáról**

Bevezetés

A tengerentúli társulási határozat¹ meghatározza a tengerentúli országok és területek² (TOT-ok), a velük kapcsolatban álló tagállamok és az Európai Unió közötti kapcsolatok jogi keretét. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés³ (a továbbiakban: EUMSZ) szerint a tengerentúli társulási határozat célja a TOT-ok fenntartható fejlődésének támogatása és az Unió értékeinek szélesebb körű, globális előmozdítása.

Az Unió főként az Európai Fejlesztési Alap (a továbbiakban: EFA) keretében nyújt pénzügyi támogatást a TOT-oknak. Erre a célra a 2014–2020 közötti programozási időszakra vonatkozó 11. EFA keretében 364,5 millió EUR-t irányoztak elő⁴.

A tengerentúli társulási határozat 91. cikkének megfelelően ez a jelentés a 2018. év folyamán a 11. EFA keretében a TOT-oknak nyújtott támogatás végrehajtása terén elért eredményekről nyújt áttekintést.

A 11. EFA TOT-ok számára elkülönített pénzügyi forrásai

A 11. EFA TOT-ok számára elkülönített forrásainak felosztása a tengerentúli társulási határozat 2. melléklete alapján a következő:

- 229,5 millió EUR területi (bilaterális) allokációkra;
- 100 millió EUR regionális együttműködésre és integrációra;
- 21,5 millió EUR humanitárius és sürgősségi segélyek vagy az exportjövendelmek ingadozásaival kapcsolatos segítségnyújtás finanszírozására;
- 5 millió EUR kamattámogatások és technikai segítségnyújtás finanszírozására az EBB TOT beruházási keretén keresztül;
- 8,5 millió EUR tanulmányokra és technikai segítségnyújtásra a tengerentúli társulási határozat 81. cikkének megfelelően.

A tengerentúli társulási határozatban megállapított kritériumok alapján tizenhat TOT jogosult területi allokációra a 11. EFA keretében. Meg kell jegyezni, hogy az ún. „Grönland-határozat” alapján Grönland finanszírozása közvetlenül az Unió általános költségvetéséből történik⁵.

¹ A Tanács 2013/755/EU határozata az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek társulásáról.

² Az EU tengerentúli országai és területei: Grönland, Új-Kaledónia és a hozzá tartozó szigetek, Francia Polinézia, Francia Déli és Antarktisz Területek, Wallis- és Futuna-szigetek, Saint-Pierre és Miquelon, Saint-Barthélemy, Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius, Sint Maarten, Anguilla, Kajmán-szigetek, Falkland-szigetek, Déli-Georgia és Déli-Sandwich-szigetek, Montserrat, Pitcairn-szigetek, Szent Ilona és a hozzá tartozó területek (jelenlegi elnevezésük: Szent-Ilona, Ascension és Tristan da Cunha), Brit Antarktisz Terület, Brit Indiai-óceáni Terület, Turks- és Caicos-szigetek, Brit Virgin-szigetek, Bermuda.

³ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés negyedik része (HL C 326., 2012.10.26., 47. o.).

⁴ HL L 210., 2013.8.6., 1. o. – Belső megállapodás az Európai Unió tagállamai kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői között az AKCS–EU partnerségi megállapodással összhangban a 2014–2020 közötti időtartamra szóló többéves pénzügyi keret értelmében nyújtandó európai uniós támogatás finanszírozásáról, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés negyedik részének hatálya alá tartozó tengerentúli országok és területek számára nyújtandó pénzügyi támogatás elosztásáról.

⁵ Az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokról szóló 2014/137/EU tanácsi határozat a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozóan 217,8 millió EUR-t különít el az Unió és Grönland közötti, a közös érdekű területeken folytatott együttműködésre.

A három regionális program célja az azonos régióba tartozó, hasonló kihívásokkal szembenező és prioritásokkal rendelkező TOT-ok közötti együttműködés elősegítése. A regionális allokáció keretében finanszírozott fellépések az említett kihívások kezelését célzó átfogó regionális programok és projektek kidolgozását és megvalósítását támogatják. A Bizottság ösztönzi a szomszédos AKCS-államokkal és/vagy harmadik országokkal, valamint az EU legkülső régióival folytatott együttműködés révén kialakított, más finanszírozási forrásokkal – többek között az Unió más pénzügyi eszközeivel – létrejött partnerségeket.

A területi és a regionális programokon kívül **a tematikus program** – mely a 11. EFA egyetlen, minden TOT-ra kiterjedő programja – elő fogja segíteni a TOT-ok közötti regionális együttműködést.

A 11. EFA TOT-ok számára elkülönített részére vonatkozó programozási folyamat

A tengerentúli társulási határozat negyedik része **a TOT-okra szabott programozási folyamatot** hoz létre. Az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (AKCS-államok) csoportjával ellentétben a programozás nem nemzeti indikatív programokon alapul, hanem **egy egylépcsős folyamat – a programozási dokumentum kidolgozása – alapján történik, amely két elemet foglal magában: a) az EU válaszadási stratégiáját (A. rész) és b) a cselekvési dokumentumot (B. rész).**

Az egyes TOT-okra vonatkozó programozási dokumentum elfogadása **egyetlen hivatalos bizottsági határozattal** történik, amely a stratégiai iránymutatásokra és a részletes programtervre egyaránt kitér.

A költségvetés-támogatás a TOT-oknak (jelenleg az EFA-ból részesülő 16 TOT közül tizenkettőnek) nyújtott területi allokációk preferált végrehajtási módja. Ez pozitív eltolódást jelent a számos TOT-ban korábban alkalmazott projekt-támogatástól. A költségvetés-támogatás valóban hatékony módszert nyújt ezen átfogó, hosszú távú és strukturális kihívások kezelésére és a konstruktív szakpolitikai párbeszéd fenntartására.

A programozási dokumentumok kidolgozása a TOT-ok elsődleges felelőssége, ideértve a stratégiáik alapjául szolgáló prioritások meghatározását és a szükséges helyi konzultációk biztosítását is. A TOT-ok kérésére a TOT-okat a programozási folyamat során segítő technikai segítségnyújtást tettek elérhetővé, a tengerentúli társulási határozat 81. cikkének megfelelően.

A 2018. évi helyzet

a) A 11. EFA területi végrehajtása

Az összes érintett fél közös elkötelezettségének köszönhetően 2018-ban előrelépés történt a 11. EFA programozása terén a megerősített koordináció és párbeszéd révén. A 11. EFA Szent Ilonára és Montserratra vonatkozó programozási dokumentumainak elfogadásával a területi allokációból részesülő 16 TOT közül tizenkettő lezárta a programozását 2018 végére. Más TOT-ok jelentős haladást értek el annak érdekében, hogy a programozásukat 2019 elején lezárják⁶. Ami a végrehajtást illeti, 2018 folyamán 58,62 millió EUR-t folyósítottak a 11. EFA keretében TOT-oknak (lásd az 1. mellékletet).

A 2018. évi végrehajtást illetően:

⁶ Aruba (13,05 millió EUR) és Bonaire (3,95 millió EUR) területi programját 2019 februárjában fogadták el. Curaçao (16,95 millió EUR) és Sint Maarten (7 millió EUR) esetében a programozás folyamata még nem zárult le, az elfogadás 2019-ben/2020-ban várható.

Karib-tengeri térség:

- A **fenntartható energia** ágazatában lezárultak a Sint Eustatius (első és második fix részlet: 2,2 millió EUR) és Saba (második fix részlet: 1,4 millió EUR) költségvetés-támogatási programjaival kapcsolatos folyósítások, melyek eredményeként az ágazat ellenállóbbá vált, megerősödött a megújulóenergia-termelés és stabilabb hálózatok jöttek létre.
- Az **oktatási ágazatban** haladás történt, köszönhetően Anguilla (második fix részlet: 1,75 millió EUR + 2,8 millió EUR kiegészítés a B-keretből), valamint a Turks- és Caicos-szigetek (második fix részlet: 1 millió EUR + első változó részlet: 3,8 millió EUR + 2 millió EUR kiegészítés a B-keretből) folyamatban lévő költségvetés-támogatási programjainak, amelyek nagyobb hangsúlyt fektetnek **az alapfokú oktatásra, a középiskolai oktatásra, a műszaki és szakoktatásra és képzésre** a munkaerőpiac jelenlegi és jövőbeni igényeinek kielégítése céljából.
- Továbbá 2018-ban **elfogadták és aláírták a 11. EFA Montserratra vonatkozó programozási dokumentumát** (18,4 millió EUR), melynek célja a **gazdasági növekedés** támogatása, valamint a fejlődés előmozdítása az olyan kiemelt ágazati politikák terén, mint a megújuló energia és a turizmus. Az első folyósítás megtörtént (első fix részlet: 5,4 millió EUR + 0,32 millió EUR kiegészítés a B-keretből). Ez a költségvetés-támogatási program a 10. EFA költségvetés-támogatási programjának folytatása, amely hozzájárul a sziget fenntartható fejlődési tervéhez.

Csendes-óceáni térség:

- A **turizmus** területén Francia Polinézia (első fix részlet: 7,45 millió EUR) haladást ért el az ágazati politikája terén, amelyet ágazati költségvetés-támogatási program támogat, és célja a turisták vonzása és a munkahelyteremtés. A 11. EFA Pitcairn-szigetek turizmusára vonatkozó programozási dokumentumát 2017-ben fogadták el és 2018-ban írták alá, amely a 10. EFA 2018-ban lezárult költségvetés-támogatási programjának folytatása ugyanabban az ágazatban.
- A **foglalkoztatási ágazatban** Új-Kaledónia folytatta a foglalkoztathatóság növelését célzó politikájának végrehajtását, elsősorban a műszaki és szakképzés révén.
- A **digitális fejlődés és a hálózatfejlesztés** terén Wallis és Futuna jelentős előrelépést tett a digitális stratégiáik terén (az első fix részlet folyósítása: 12 millió EUR). Egy olyan időszakban, amikor a digitális hozzáférés alapvető fontosságú, és új gazdasági lehetőségeket kínál, a programmal elsősorban Wallis és Futuna csatlakoztatását támogatják a Tui-Szamoá szélessávú kábelhez, amely nagy sebességű széles sávú kapcsolatot biztosít majd.

Egyéb TOT-ok:

- Mind a Falkland-szigetek, mind Szent Ilona részesültek **összeköttetést célzó** programokból a 11. EFA keretében. Szent Ilonán 2018 elején **elfogadták a programozási dokumentumot**, és előrelépés történt a digitális stratégia végrehajtása terén (az első fix részlet folyósítása: 10 millió EUR). A Falkland-szigeteken megtették az első lépéseket a közlekedési és az összeköttetéssel kapcsolatos infrastruktúra megerősítése felé (az első fix részlet folyósítása: 2 millió EUR).

- A **turizmus** területén Saint Pierre és Miquelon javította a szigetcsoport megközelíthetőségét a turisták számára, melynek eredményeként Saint Pierre most már „teltházas” a csúc szezonban (az első fix részlet folyósítása: 3,25 millió EUR + harmadik fix részlet: 3,25 millió EUR).

A költségvetés-támogatási programok általában és az egész év során a TOT-partnerekkel folytatott rendszeres szakpolitikai párbeszédet eredményeztek az államháztartási gazdálkodást érintő reformokról, az ágazati politikákról és a makrogazdasági helyzetről.

2018-ban mozgósították a **technikai segítségnyújtást**, hogy támogassák az engedélyezésre jogosult területi és regionális tisztviselők tevékenységét a programozási folyamat során. 2018 végére a 11. EFA I. és II. technikai együttműködési eszköze (TCF) keretében összesen 3,6 millió EUR-t folyósítottak olyan technikai segítségnyújtási szerződésekre vagy tanulmányokra, amelyek segítettek meghatározni a TOT-ok ágazati stratégiáit, vagy megállapítani a TOT-ok költségvetés-támogatásra való jogosultságát.

b) Regionális együttműködés a 11. EFA keretében

2018-ban jelentős előrelépés történt a 11. EFA keretébe tartozó három regionális TOT-program mindegyikének elfogadása révén:

- A **csendes-óceáni térségre** vonatkozó „PROTEGE” (*Projet régional océanien des territoires pour la gestion durable des écosystèmes* – 36 millió EUR) nevű, 2018 februárjában aláírt regionális program a régió fenntartható és reziliens fejlődését fogja támogatni a biológiai sokféleség és a megújuló természeti erőforrások védelme révén. A program a 10. EFA „INTEGRE” (*Initiative des territoires pour la gestion régionale de l’environnement* – 12 millió EUR) nevű regionális programjára épül, amely a tengerparti övezet integrált kezelésére és a regionális hálózatok (például a biogazdálkodás, a hulladékgazdálkodás és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás) fejlesztésére összpontosított.
- Az **indiai-óceáni térségre** vonatkozó, 2018 februárjában aláírt regionális program (4 millió EUR) célja a szárazföldi és tengeri ökoszisztéma felügyeletének és megfigyelésének javítása a Francia Déli és Antarktiszi Területeken, továbbá az ökoszisztémák helyreállítása és a hatásmegelőző mechanizmusok megerősítése. Az előző 10. EFA regionális programja Mayotte és az elszórt szigetek (3 millió EUR) természeti (szárazföldi és tengeri) örökségével való fenntartható gazdálkodás értékelési és döntéstámogatási eszközök révén történő javítására összpontosított.
- A **karib-tengeri térségre** vonatkozó, 2018 októberében aláírt „ReSEMBID” (Reziliencia, fenntartható energia és tengeri biológiai sokféleség – 40 millió EUR) nevű regionális program a környezeti szempontból fenntartható gazdasági fejlődést fogja erősíteni a rezilienciára, a fenntartható fejlődésre és a tengeri biológiai sokféleségre való összpontosítás révén. Növelni fogja az energiafogyasztásra jelentős hatást gyakorló infrastruktúra energiahatékonyságát, javítani fogja a tengeri biológiai sokféleség védelmét és az azzal való fenntartható gazdálkodást, továbbá növeli majd a szélsőséges és ismétlődő természeti eseményekhez való alkalmazkodáshoz szükséges kapacitásokat.

A **11. EFA összes TOT-ra kiterjedő tematikus programjának** megszövegezése terén is történt előrelépés 2018-ban azáltal, hogy az összes TOT megállapodott a két kiemelt

ágazatról, nevezetesen a fenntartható energiáról és az éghajlatváltozásról (a rezilienciát is beleértve)⁷.

Végezetül, a **Tengerentúli Országok és Területek Társulása (a továbbiakban: TOTT) számára 2018-ban működési támogatás formájában nyújtott támogatásnak** (1,1 millió EUR két évre) köszönhetően a társulás megerősíthette a megbízatásának teljesítéséhez szükséges kapacitásait. Ez elsősorban a TOT-partnerek koordinálására irányult, melynek célja az EU-val folytatott párbeszéd elősegítése, a partnerség előmozdítása, valamint a tagok kollektív munkájának támogatása az EU–TOT társulás közös érdekű számos területén.

c) Hurrikánok a karib-tengeri térségben

2017 szeptemberében életveszélyes szélvihart, vihardagályt és erős esőzést előidéző, két ötös erősségű hurrikán sújtott le több karibi tengerentúli országra és területre, súlyos károkat okozva a lakóépületekben és az alap-infrastruktúrában. A legsúlyosabban érintett TOT-ok Anguilla, Sint Maarten, a Turks- és Caicos-szigetek, Saint Barthélemy és a Brit Virgin-szigetek voltak. Montserrat, Saba és Sint Eustatius is károkat szenvedett.

A helyreállítási stratégia 2018 áprilisáig tartó vészhelyzeti reagálás, továbbá országos és regionális szintű kiegészítő intézkedések kombinációján alapult, mely fellépés 2018-ban is folytatódott. **A 11. EFA 21,5 millió összegű, felosztatlan B-keretéből 2018-ban 15,04 millió EUR-t mozgósítottak** Anguilla (2,8 millió EUR), továbbá Montserrat (0,32 millió EUR), Sint Maarten (7 millió EUR), a Brit Virgin-szigetek (2 millió EUR) és a Turks- és Caicos-szigetek (2,92 millió EUR) számára **rehabilitációs segítségnyújtás céljára**⁸.

Továbbá, a bizottsági szolgálatok aktívan együttműködtek a TOT-hatóságokkal annak biztosítása érdekében, hogy a 11. EFA területi és regionális programjait kiigazítsák a TOT-okban kialakult, hurrikán utáni helyzet kezelése, valamint a rezilienciával kapcsolatos erőfeszítéseik támogatása céljából. A rezilienciát célzó horizontális komponenst beillesztették a 11. EFA karib-tengeri térségre vonatkozó regionális programjának keretébe (40 millió EUR). A teljes költségvetés felét (20 millió EUR) a fejlesztési politikáról szóló európai konszenzussal összhangban átirányították erre a komponensre abból a célból, hogy támogassák a hosszú távú reziliencia kiépítését a TOT-okban. Az EFA természeti katasztrófa eszköze keretében 2018-ban számos regionális katasztrófavédelmi felkészültségi intézkedés kezdődött, amelyekben Anguilla, a Brit Virgin-szigetek, Montserrat, továbbá a Turks- és Caicos-szigetek vettek részt.

d) Intézményi párbeszéd

Annak érdekében, hogy lehetővé váljon a közös prioritásokról és célkitűzésekről folytatott eszmecsere, a Bizottság szolgálatai a programozási gyakorlat 2013. decemberi kezdete óta aktívan támogatták a TOT-okat a teljes programozási folyamat során célzott szemináriumok, munkaértekezletek és konferenciák megszervezésének elősegítésével. Ilyen eszmecserekre 2018-ban számos alkalommal került sor.

A TOT–EU fórum

A 2017-ben megrendezett különböző konzultációs találkozók eredményeire építve **a 16. TOT–EU fórum** hete (2018. február 19–23.) jó alkalmat kínált a véleménycserére, valamint a TOT-ok és az EU közötti 2020 utáni kapcsolatok megvitatására.

⁷ A programról szóló bizottsági finanszírozási határozatot (C (2019) 1595) 2019 februárjában fogadták el.

⁸ A kifejezetten Sint Maartenre és a Brit Virgin-szigetekre kidolgozott két támogatási intézkedést a 2019-ben megrendezett 17. TOT–EU fórum előtt fogadták el.

A **16. TOT–EU fórum következtetéseiben** (2018. február 23.) az EU, a TOT-ok és a TOT-okkal kapcsolatban álló tagállamok megerősítették az iránti elkötelezettségüket, hogy fenntartható válaszokat találjanak az egyre összetettebb és egymással összekapcsolódó kihívásokra, és megismételték elkötelezettségüket a fenntartható energetikai átállás iránt, beleértve a modern energiaszolgáltatásokhoz való fokozott hozzáférést, a megújuló energiát és az energiahatékonyságot.

Technikai szinten a Bizottság, a TOT-ok területi/regionális engedélyezésre jogosult tisztviselői és a TOT-okkal kapcsolatban álló tagállamok 16. TOT–EU fórummal párhuzamosan tartott **háromoldalú találkozói** lehetőséget nyújtottak az együttműködés programozásával és végrehajtásával kapcsolatos kérdések megvitatására és a soron következő lépések megtervezésére.

Politikai szinten a nemzetközi együttműködésért és a fejlesztésért felelős európai biztos, Neven Mimica, a TOT-ok küldöttségvezetői és a TOT-okkal kapcsolatban álló tagállamok **háromoldalú találkozói** (2018. február 22.) lehetőséget nyújtottak a TOT-ok politikai prioritásainak áttekintésére és a 2020 utáni időszakra vonatkozó álláspontjaik megosztására.

Emellett **az óceánpolitikát, a kormányzást és a kék növekedés potenciálját tematizáló fontos eseményre** is sor került a TOT-ok, a tagállamok, a Bizottság, továbbá az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) részvételével a háromoldalú találkozók előtti napon (2018. február 21-én).

Háromoldalú találkozók

Ezenkívül a tengerentúli társulási határozattal létrehozott társulás fórumain a közös stratégiai prioritásokról folytatott különböző egyeztetésekben is előrelépés történt. **Technikai szinten 2018-ban** (januárban, áprilisban, júliusban, októberben és decemberben⁹) **öt háromoldalú találkozóra került sor a Bizottság, a TOT-ok képviselői és a TOT-okkal kapcsolatban álló tagállamok között**, platformot biztosítva a Bizottság, a TOT-ok és a tagállamok képviselői közötti párbeszédhez, elsősorban a 11. EFA programozása és végrehajtása terén tett előrelépés nyomán követése céljából.

Partnerségi munkacsoportok és munkaértekezletek

2018. január 16-án rendezték meg a **kereskedelemmel és regionális integrációval** foglalkozó partnerségi munkacsoport találkozóját, melynek keretében véleményt cseréltek a TOT-ok EU-val folytatott kereskedelemben betöltött preferenciális helyzetével kapcsolatos különböző szempontokról és az összes közös érdeklődésre számot tartó átfogóbb kereskedelmi kérdésről.

2018. március 13-án került sor a **pénzügyi szolgáltatásokkal** foglalkozó partnerségi munkacsoport találkozójára, melynek keretében megvitták az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek európai uniós jegyzékével kapcsolatos folyamatot. Május végén Brüsszel adott otthont annak a **nemzetközi adóügyi műhelytalálkozónak**, amelynek keretében áttekintést nyújtottak a TOT-oknak az EU átvilágítási kritériumainak alapjául szolgáló nemzetközi standardokról és kritériumokról és előmozdították a párbeszédet a TOT-ok szakértői és a nemzetközi partnerek között.

2018 novemberében a TOT **uniós programokról szóló műhelytalálkozót** szervezett a Bizottság támogatásával. Célja az volt, hogy segítse a TOT-okat az érdeklődésükre számot

⁹ A 2018. decemberi háromoldalú találkozót úgy szervezték meg, hogy a 2019 elejei háromoldalú találkozót korábbra hozták a közlő fórum jobb előkészítése érdekében.

tartó olyan főbb uniós programok megpályázásában, mint például a kutatás és innováció, a COSME és az Erasmus +.

Európai Beruházási Bank (EBB)

A tengerentúli társulási határozat az EBB által kezelt következő pénzügyi mechanizmusok révén nyújt pénzügyi támogatást a TOT-oknak: a TOT beruházási eszköz (jelenlegi tőkeellátottság: 48,5 millió EUR), kamattámogatások és technikai segítségnyújtás finanszírozása (5 millió EUR), az EBB saját forrásai (legfeljebb 100 millió EUR a 2014–2020 közötti időszakban a 3. pénzügyi jegyzőkönyv szerint).

E három keretösszeg vonatkozásában 2018-ban nem írtak alá új műveleteket. Az EBB TOT beruházási eszköze keretében 2018 végén 61,4 millió EUR összegű művelet van folyamatban (ez az összeg meghaladja az eredeti tőkeellátottság összegét, mert az alap rülirozó, és egyes visszaáramlásokból újra kölcsönöket nyújtottak). Ami a kamattámogatások és a technikai segítségnyújtás pénzügyi keretét illeti, a rendelkezésre álló 5 millió EUR-ból mindössze 25 497 EUR-t használtak fel 2014-ben egy kamattámogatási műveletre Francia Polinéziában. Az EBB TOT-okra elkülönített saját forrásai keretében az EBB 2015-ben hitelmegállapodást kötött Új-Kaledóniával egy új kórház építéséhez nyújtandó, 20 millió EUR összegű beruházási hitelről.

A fennmaradó források tekintetében a tervezett projekteket nyomon követik és értékelik a rendelkezésre álló források 2020 végéig történő teljes körű felhasználása céljából.

Előretékinés

A 2019. év alapvető fontosságú lesz a TOT-ok számára: ebben az évben tárgyalják meg az új tengerentúli társulási határozatot, a 2021–2027-re szóló többéves pénzügyi keretet és a Cotonou utáni keretet, ami egybeesik az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésének folyamatával is.

Ebben az összefüggésben rendkívüli fontossággal és politikai jelentőséggel bír a TOT-okkal való folyamatos párbeszéd. Ezt a folyamatot a TOT-társulásnak és a TOT-oknak a technikai együttműködési eszköz keretében nyújtott folyamatos támogatás fogja alátámasztani.

Ezzel párhuzamosan a Bizottság folytatja a hurrikánok vagy szükséghelyzetek által sújtott TOT-ok újjáépítési erőfeszítéseinek támogatását, szorosan együttműködve velük a szükségleteik lehető legkedvezőbb módon történő fedezése érdekében.

Végezetül, 2019-ben döntő fontosságú lesz az előrelépés a két, még folyamatban lévő területi program programozása terén annak biztosítása érdekében, hogy le lehessen kötni a 11. EFA keretében a TOT-ok rendelkezésére álló teljes keretösszeget¹⁰.

¹⁰ Curaçao (16,95 millió EUR) és Sint Maarten (7 millió EUR) esetében a programozás folyamata még nem zárult le, az elfogadás 2019-ben/2020-ban várható.